

Op 30 juni 2021 is een concept van de zonneladder besproken in het stedenbouwkundig beraad. Het stedenbouwkundig beraad is overleg van de Commissie ruimtelijke kwaliteit (CRK) en de stedenbouwkundigen van de gemeente.

Het stedenbouwkundige beraad heeft de volgende opmerkingen en adviezen over de zonneladder..

Algemeen

Voor de CRK is van belang hoe de het proces verloopt en hoe de ruimtelijke kwaliteit daarin optimaal wordt gewaarborgd.

De volgende vragen zijn daarbij van belang:

- Welke expertise is nodig?
- Op welk moment gebeurt welke toetsing?
- Welke criteria pas je toe en zijn die concreet genoeg?
- Welke onderbouwing / onderzoeken moet de aanvrager zelf aanleveren, en wat doet de gemeente?

Proces

Onder paragraaf 5.2 staat dat de initiatieven in trede 1 en 2 worden afgehandeld door de omgevingscoaches, en dat pas in trede 3 het stedenbouwkundig beraad/CRK wordt ingeschakeld. Echter afhankelijk van de ruimtelijke impact zullen er ook projecten binnen trede 1 en 2 voorkomen waarbij de stedenbouwkundig beraad inschakelt zou moeten worden. Het realiseren van bijvoorbeeld zonnepanelen boven parkeerterreinen in stedelijk gebied heeft veel impact op de ruimtelijk kwaliteit en vereist maatwerk.

In de Commissie ruimtelijke kwaliteit/stedenbouwkundig beraad is geen specialist op het gebied van landschap aanwezig. Wij adviseren daarom bij grote projecten van de aanvrager te verlangen om een landschapsarchitect in te schakelen met ervaring op het gebied van zonnevelden. Deze zal een analyse van de plek moeten maken en een goed onderbouwd voorstel voor landschappelijke inpassing moeten maken.

Daarnaast zal het stedenbouwkundig beraad of de Commissie Ruimtelijke kwaliteit incidenteel moeten worden uitgebreid/aangevuld met een landschapsarchitect met ervaring op het gebied van zonnevelden om de plannen te kunnen beoordelen.

Tot slot moet worden opgemerkt dat voor zonnepanelen op daken, waarvoor een omgevingsvergunning is vereist en voor alle zonneparken bij de formele vergunningsaanvraag altijd een advies moet worden gevraagd aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit of deze voldoen aan de criteria uit de welstandsnota. Wij gaan er vanuit dat de genoemde criteria in paragraaf 4.4 onderdeel uit gaan maken van de welstandsnota. Het is daarom raadzaam om elk vergunningplichtig initiatief in het vooroverlegtraject, ook voor te leggen aan de CRK. Dit hoeft niet altijd de voltallige commissie/stedenbouwkundig beraad te zijn, maar kan ook via het mandaatoverleg.

Paragraaf 4.4 Toetscriteria landschappelijke inpassing

Wij adviseren om de toetscriteria uit te laten uitmaken van de welstandsnota. Hierdoor zijn deze criteria ook direct toepasbaar bij vergunningsaanvragen en hoeven ze niet bij elk project apart te worden vastgesteld. De toetscriteria zijn soms beperkt geformuleerd. Landschappelijke inpassing is méér dan de breedte van de zone (zie tabel p.21). Wij adviseren de volgende aanpassingen op de criteria:

Trede 1a PV systemen op daken beschermd stadsgezicht en monumenten

De welstandscriteria zonnepanelen en zonnecollectoren' van de Welstandsnota Harderwijk, zijn alleen bedoeld voor daken van niet-monumenten gelegen in beschermd stadsgezicht(binnenstad).

Zonnepanelen op monumenten vereisen een bredere beoordeling dan alleen welstand/beeldkwaliteit. Het gaat daarbij ook het de gevolgen voor bijvoorbeeld de kapconstructie, historische dakbedekking en het interieur. Deze beoordeling is maatwerk. Wij adviseren om zonnepanelen op rijks- en gemeentelijke monumenten in trede 3 te laten vallen en daarvoor maatwerk toe te passen.

Trede 2, 3 en 4

- Bij afscheidingen, de voorkeur uit laten gaan voor groene afscheidingen van gebiedseigen/inheemse beplanting;
- kwaliteitseisen stellen voor de randen van zonnenvelden, zoals ruime watergangen met oeverbeplanting, bloemrijke akkerranden etc;
- als algemeen principe om zonnepanelen *onder* ooghoogte te houden, dus een zonnepaneel heeft een maximale hoogte van 1,5 meter, *tenzij* de aanvrager kan aantonen dat landschap een hogere maat kan verdragen;
- rekening houden met in de omgeving aanwezig monumenten (bijvoorbeeld boerderijen) en cultuurhistorische landschapselementen als houtwallen, historische verkavelingen en watergangen/sloten;
- de schaal en grootte van een zonnenveld afstemmen op de schaal van het landschap;
- een substantiële afstand tussen de verschillende zonnenvelden;
- richting van de panelen volgen zoveel mogelijk richting van het landschap, waardoor 'rafelranden' worden vermeden;
- indien 'rafelranden' onvermijdelijk zijn, dan verspringen zo gelijkmatig mogelijk maken;
- criteria met betrekking type zonnepanelen, zoals all black panelen met zwarte omranding;
- er missen (welstands)criteria voor zonnepanelen op erven in het buitengebied.

Kaart

De openheid van de Hierdense Enk en van de Mheenlanden is landschappelijk en cultuurhistorisch erg waardevol. Wij adviseren om de centrale gebieden van beide landschappen open te houden (op rood) en eventueel aan de randen of op andere plekken (ter compensatie) meer toe te staan. De exacte begrenzing van deze rode gebieden zou ter plaatse aan de hand van de zichtlijnen over het gebied bepaald moeten worden. Wij adviseren om dit nader te onderzoeken